1949. Ã©vi XX. tÃ¶rvÃ©ny A MAGYAR KÃ–ZTÃ•RSASÃ•G ALKOTMÃ•NYA

1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA A többpártrendszert, a parlamenti demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés politikai átmenet elÃµsegítése érdekében az OrszággyÃ»lés - hazánk új Alkotmányának elfogadásáig - Magyarország Alkotmányának szövegét a következÃµk szerint állapítja meg:

I. fejezet Általános rendelkezések 1. § Magyarország: köztársaság. 2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselÃµi útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (3) Senkinek a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erÃµszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetÃµleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni. 2/A. § (1) A Magyar Köztársaság az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerzÃµdés alapján - az Európai Uniót, illetÃµleg az Európai Közösségeket (a továbbiakban: Európai Unió) alapító szerzÃµdésekbÃµl fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - egyes, Alkotmányból eredÃµ hatásköreit a többi tagállammal közösen gyakorolhatja; e hatáskörgyakorlás megvalósulhat önállóan, az Európai Unió intézményei útján is. (2) Az (1) bekezdés szerinti nemzetközi szerzÃµdés megerÃµsítéséhez és kihirdetéséhez az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 3. § (1) A Magyar Köztársaságban a pártok az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok tiszteletben tartása mellett szabadon alakulhatnak és szabadon tevékenykedhetnek. (2) A pártok közremÃ»ködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában. (3) A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak. Ennek megfelelÃµen egyetlen párt sem irányíthat semmiféle állami szervet. A pártok és a közhatalom szétválasztása érdekében törvény határozza meg azokat a tisztségeket, közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselÃµje nem tölthet be. 4. § A szakszervezetek és más érdekképviseletek védik és képviselik a munkavállalók, a szövetkezeti tagok és a vállalkozók érdekeit. 5. § A Magyar Köztársaság állama védi a nép szabadságát és hatalmát, az ország függetlenségét és területi épségét, valamint a nemzetközi szerzÃµdésekben rögzített határait. 6. § (1) A Magyar Köztársaság elutasítja a háborút, mint a nemzetek közötti viták megoldásának eszközét, és tartózkodik a más államok függetlensége vagy területi épsége ellen irányuló erÃµszak alkalmazásától, illetÃµleg az erÃµszakkal való fenyegetéstÃµl. (2) A Magyar Köztársaság együttmÃ»ködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával. (3) A Magyar Köztársaság felelÃµsséget érez a határain kívül élÃµ magyarok sorsáért, és elÃµmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását. (4) A Magyar Köztársaság az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közremÃ»ködik az európai egység megteremtésében. 7. § (1) A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belsÃµ jog összhangját. (2) A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvetÃµ jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsÃµrendÃ» kötelessége. (2) A Magyar Köztársaságban az alapvetÃµ jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvetÃµ jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja. (3) (4) Rendkívüli állapot, szükségállapot vagy veszélyhelyzet idején az alapvetÃµ jogok gyakorlása - az 54-56. §-ban, az 57. § (2)-(4) bekezdésében, a 60. §-ban, a 66-69. §-ban és a 70/E. §-ban megállapított alapvetÃµ jogok kivételével - felfüggeszthetÃµ vagy korlátozható. 9. § (1) Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlÃµ védelemben részesül. (2) A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát. 10. § (1) A magyar állam tulajdona nemzeti vagyon. (2) Az állam kizárólagos tulajdonának, valamint kizárólagos gazdasági tevékenységének körét törvény határozza meg. 11. § Az állam tulajdonában álló vállalatok és gazdálkodó szervezetek a törvényben meghatározott módon és felelÃµsséggel önállóan gazdálkodnak. 12. § (1) Az állam támogatja az önkéntes társuláson alapuló szövetkezeteket, elismeri a szövetkezetek önállóságát. (2) Az állam tiszteletben tartja az önkormányzatok tulajdonát. 13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot. (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekbÃµl, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet. 14. § Az Alkotmány biztosítja az öröklés jogát. 15. § A Magyar Köztársaság védi a házasság és a család intézményét. 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit. 17. § A Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik. 18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. II. fejezet Az OrszággyÃ»lés 19. § (1) A Magyar Köztársaság legfelsÃµbb államhatalmi és népképviseleti szerve az OrszággyÃ»lés. (2) Az OrszággyÃ»lés a népszuverenitásból eredÃµ jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit. (3) E jogkörében az OrszággyÃ»lés a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát; b) törvényeket alkot; c) meghatározza az ország társadalmi-gazdasági tervét; d) megállapítja az államháztartás mérlegét, jóváhagyja az állami költségvetést és annak végrehajtását; e) dönt a Kormány programjáról; f) megköti a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából kiemelkedÃµ fontosságú nemzetközi szerzÃµdéseket; g) dönt a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötés kérdésérÃµl; h) hadiállapot vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre; i) az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztetÃµ, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erÃµszakos cselekmények, elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén (a továbbiakban együtt: szükséghelyzet) szükségállapotot hirdet ki; j) az Alkotmányban meghatározott esetek kivételével dönt a Magyar Honvédség országon

belüli vagy külföldi alkalmazásáról, külföldi fegyveres erÃµk magyarországi, vagy az ország területérÃµl kiinduló alkalmazásáról, valamint a Magyar Honvédség külföldi, illetve a külföldi fegyveres erÃµk magyarországi állomásozásáról; k) megválasztja a Köztársaság elnökét, a miniszterelnököt, az Alkotmánybíróság tagjait, az országgyÃ»lési biztosokat, az Állami SzámvevÃµszék elnökét és alelnökeit, a LegfelsÃµbb Bíróság elnökét és a legfÃµbb ügyészt; l) a Kormány javaslatára feloszlatja azt a tanácsot, amelynek mÃ»ködése az Alkotmánnyal ellentétes; m) közkegyelmet gyakorol; n) külsÃµ fegyveres támadás veszélye esetén vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott idÃµre kihirdeti (meghosszabbítja) a megelÃµzÃµ védelmi helyzetet, és felhatalmazza a Kormányt a szükséges intézkedések megtételére. (4) A (3) bekezdés g), h) és i) pontjában meghatározott döntéshez az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. (5) (6) A (3) bekezdés j) és n) pontja szerinti döntéshez a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. 19/A. § (1) Ha az OrszággyÃ»lés e döntések meghozatalában akadályoztatva van, a köztársasági elnök jogosult a hadiállapot kinyilvánítására, a rendkívüli állapot kihirdetésére és a Honvédelmi Tanács létrehozására, továbbá a szükségállapot kihirdetésére. (2) Az OrszággyÃ»lés e döntések meghozatalában akkor van akadályoztatva, ha nem ülésezik, és összehívása az idÃµ rövidsége, továbbá a hadiállapotot, a rendkívüli állapotot vagy a szükségállapotot kiváltó események miatt elháríthatatlan akadályba ütközik. (3) Az akadályoztatás tényét, továbbá a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az OrszággyÃ»lés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a miniszterelnök együttesen állapítja meg. (4) Az OrszággyÃ»lés a hadiállapot, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének az indokoltságát az akadályoztatásának megszÃ»nése utáni elsÃµ ülésén felülvizsgálja, és dönt az alkalmazott intézkedések jogszerÃ»ségérÃµl. E döntéshez az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. 19/B. § (1) Rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács dönt a) a Magyar Honvédség országon belüli, vagy külföldi alkalmazásáról, békefenntartásban való részvételérÃµl, külföldi hadmÃ»veleti területen végzett humanitárius tevékenységérÃµl, valamint külföldi állomásozásáról, b) a külföldi fegyveres erÃµk magyarországi, vagy az ország területérÃµl kiinduló alkalmazásáról, illetve magyarországi állomásozásáról, c) a külön törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésérÃµl. (2) A Honvédelmi Tanács elnöke a köztársasági elnök, tagjai: az OrszággyÃ»lés elnöke, az OrszággyÃ»lésben képviselettel rendelkezÃµ pártok képviselÃµcsoportjainak vezetÃµi, a miniszterelnök, a miniszterek és tanácskozási joggal a Honvéd Vezérkar fÃµnöke. (3) A Honvédelmi Tanács gyakorolja: a) az OrszággyÃ»lés által rá átruházott jogokat, b) a köztársasági elnök jogait, c) a Kormány jogait. (4) A Honvédelmi Tanács rendeletet alkothat, ebben egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, illetÃµleg törvényi rendelkezésektÃµl eltérhet, továbbá egyéb különleges intézkedéseket hozhat, az Alkotmány alkalmazását azonban nem függesztheti fel. (5) A Honvédelmi Tanács rendelete a rendkívüli állapot megszünésével hatályát veszti, kivéve ha az OrszággyÃ»lés a rendelet hatályát meghosszabbítja. (6) Az Alkotmánybíróság mÃ»ködése rendkívüli állapot idején sem korlátozható. 19/C. § (1) A szükségállapot kihirdetésekor az OrszággyÃ»lés akadályoztatása esetén a köztársasági elnök dönt a Magyar Honvédség 40/B. § (2) bekezdése szerinti felhasználásáról. (2) A szükségállapot idején a külön törvényben megállapított rendkívüli intézkedéseket rendeleti úton a köztársasági elnök vezeti be. (3) A köztársasági elnök a bevezetett rendkívüli intézkedésekrÃµl haladéktalanul tájékoztatja az OrszággyÃ»lés elnökét. A szükségállapot idején az OrszággyÃ»lés - akadályoztatása esetén az OrszággyÃ»lés Honvédelmi Bizottsága - folyamatosan ülésezik. Az OrszággyÃ»lés, illetÃµleg az OrszággyÃ»lés Honvédelmi Bizottsága a köztársasági elnök által bevezetett rendkívüli intézkedések alkalmazását felfüggesztheti. (4) A rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedések harminc napig maradnak hatályban, kivéve ha hatályukat az OrszággyÃ»lés - akadályoztatása esetén az OrszággyÃ»lés Honvédelmi Bizottsága - meghosszabbítja. (5) A szükségállapotra egyébként a rendkívüli állapotra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. 19/D. § A rendkívüli állapot és a szükségállapot idején alkalmazandó részletes szabályokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 19/E. § (1) KülsÃµ fegyveres csoportoknak Magyarország területére történÃµ váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, illetÃµleg az ország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülÃµ készültségi erÃµkkel való oltalmazására, az alkotmányos rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében a Kormány a köztársasági elnök által jóváhagyott védelmi terv szerint - a támadással arányos és erre felkészített erÃµkkel - a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig azonnal intézkedni köteles. (2) A Kormány az (1) bekezdés alapján megtett intézkedésérÃµl haladéktalanul tájékoztatja az OrszággyÃ»lést, a köztársasági elnököt a további intézkedések megtétele érdekében. (3) A Kormány azonnali intézkedésére alkalmazandó szabályokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 20. § (1) Az országgyÃ»lési képviselÃµk általános választását - az OrszággyÃ»lés feloszlása vagy feloszlatása miatti választás kivételével - az elÃµzÃµ OrszággyÃ»lés megválasztását követÃµ negyedik év április vagy május hónapjában kell megtartani. (2) Az országgyÃ»lési képviselÃµk tevékenységüket a köz érdekében végzik. (3) Az országgyÃ»lési képviselÃµt - az országgyÃ»lési képviselÃµk jogállásáról szóló törvényben szabályozottak szerint - mentelmi jog illeti meg. (4) Az országgyÃ»lési képviselÃµt a függetlenségét biztosító tiszteletdíj, továbbá meghatározott kedvezmények és költségeinek fedezésére költségtérítés illetik meg. A tiszteletdíj és a költségtérítés összegérÃµl, valamint a kedvezmények körérÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (5) A képviselÃµ nem lehet köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság tagja, az állampolgári jogok országgyÃ»lési biztosa, az Állami SzámvevÃµszék elnöke, alelnöke és számvevÃµje, bíró, ügyész, közigazgatási szerv alkalmazottja - a Kormány tagja és az államtitkár kivételével -, továbbá a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja. Törvény az összeférhetetlenség egyéb eseteit is megállapíthatja. (6) Az országgyÃ»lési képviselÃµk jogállásáról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 20/A. § (1) Az országgyÃ»lési képviselÃµ megbízatása megszÃ»nik: a) az OrszággyÃ»lés mÃ»ködésének befejezésével, b) a képviselÃµ halálával, c) az összeférhetetlenség kimondásával, d) lemondással, e) a választójog elvesztésével. (2) Az összeférhetetlenség

kimondásáról az OrszággyÃ»lés a jelenlévÃµ képviselÃµk kétharmadának szavazatával határoz. (3) A képviselÃµ az OrszággyÃ»léshez intézett nyilatkozatával lemondhat megbízatásáról. A lemondás érvényességéhez az OrszággyÃ»lés elfogadó nyilatkozata nem szükséges. 21. § (1) Az OrszággyÃ»lés elnököt, alelnököket és jegyzÃµket választ tagjai sorából. (2) Az OrszággyÃ»lés állandó bizottságokat alakít tagjaiból, és bármely kérdés megvizsgálására bizottságot küldhet ki. (3) Az országgyÃ»lési bizottságok által kért adatokat mindenki köteles a rendelkezésükre bocsátani, illetÃµleg köteles elÃµttük vallomást tenni. 22. § (1) Az OrszággyÃ»lés évenként két rendes ülésszakot tart: minden év február elsejétÃµl június tizenötödikéig, illetve szeptember elsejétÃµl december tizenötödikéig. (2) Az OrszággyÃ»lés alakuló ülését - a választást követÃµ egy hónapon belüli idÃµpontra - a köztársasági elnök hívja össze; egyébként az OrszággyÃ»lés ülésszakának és ezen belül az egyes üléseknek az összehívásáról az OrszággyÃ»lés elnöke gondoskodik. (3) A köztársasági elnök, a Kormány, vagy a képviselÃµk egyötödének írásbeli kérelmére az OrszággyÃ»lést rendkívüli ülésszakra vagy rendkívüli ülésre össze kell hívni. A kérelemben az összehívás indokát, továbbá a javasolt idÃµpontot és napirendet meg kell jelölni. (4) A köztársasági elnök az OrszággyÃ»lés ülését egy ülésszak alatt egy alkalommal - legfeljebb harminc napra - elnapolhatja. (5) Az elnapolás tartama alatt az OrszággyÃ»lés elnöke a képviselÃµk egyötödének írásbeli kérelmére - a kérelem kézhezvételétÃµl számított nyolc napnál nem távolabbi idÃµpontra - köteles az OrszággyÃ»lést összehívni. 23. § Az OrszággyÃ»lés ülései nyilvánosak. A köztársasági elnök, a Kormány, továbbá bármely képviselÃµ kérelmére az OrszággyÃ»lés a képviselÃµk kétharmadának a szavazatával zárt ülés tartását is elhatározhatja. 24. § (1) Az OrszággyÃ»lés akkor határozatképes, ha a képviselÃµknek több, mint a fele jelen van. (2) Az OrszággyÃ»lés a határozatait a jelen lévÃµ képviselÃµk több, mint a felének szavazatával hozza. (3) Az Alkotmány megváltoztatásához, valamint az Alkotmányban meghatározott egyes döntések meghozatalához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. (4) Az OrszággyÃ»lés a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazatával elfogadott Házszabályban állapítja meg mÃ»ködésének szabályait és tárgyalási rendjét. (5) Az új alkotmány elÃµkészítésének részletes szabályairól szóló országgyÃ»lési határozat elfogadásához az országgyÃ»lési képviselÃµk négyötödének szavazata szükséges. 25. § (1) Törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, minden országgyÃ»lési bizottság és bármely országgyÃ»lési képviselÃµ kezdeményezhet. (2) A törvényhozás joga az OrszággyÃ»lést illeti meg. (3) Az OrszággyÃ»lés által elfogadott törvényt az OrszággyÃ»lés elnöke aláírja, majd megküldi a köztársasági elnöknek. 26. § (1) A törvény kihirdetésérÃµl, annak kézhezvételétÃµl számított tizenöt napon - az OrszággyÃ»lés elnökének sürgÃµsségi kérelmére öt napon - belül a köztársasági elnök gondoskodik. A kihirdetésre megküldött törvényt aláírja. A törvényt a hivatalos lapban ki kell hirdetni. (2) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamelyik rendelkezésével nem ért egyet, azt aláírás elÃµtt az (1) bekezdésben említett határidÃµn belül megfontolás végett, észrevételeinek közlésével visszaküldheti az OrszággyÃ»lésnek. (3) Az OrszággyÃ»lés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. Az OrszággyÃ»lés elnöke által ezt követÃµen megküldött törvényt a köztársasági elnök köteles aláírni és öt napon belül kihirdetni. (4) A köztársasági elnök a törvényt aláírás elÃµtt az (1) bekezdésben említett határidÃµn belül véleményezésre megküldi az Alkotmánybíróságnak, ha annak valamelyik rendelkezését alkotmányellenesnek tartja. (5) Ha az Alkotmánybíróság - soron kívüli eljárásban - az alkotmányellenességet megállapítja, a köztársasági elnök a törvényt az OrszággyÃ»lésnek visszaküldi, egyébként köteles a törvényt aláírni és öt napon belül kihirdetni. (6) A népszavazásra bocsátott törvényt a köztársasági elnök csak akkor írja alá, ha azt a népszavazás megerÃµsítette. 27. § Az OrszággyÃ»lés tagjai az állampolgári, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyÃ»lési biztosaihoz, az Állami SzámvevÃµszék elnökéhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez kérdést, a Kormányhoz, a Kormány bármely tagjához és a legfÃµbb ügyészhez interpellációt és kérdést intézhetnek a feladatkörükbe tartozó minden ügyben. 28. § (1) Az OrszággyÃ»lés megbízatása az alakuló ülésével kezdÃµdik. (2) Az OrszággyÃ»lés kimondhatja feloszlását megbízatásának lejárta elÃµtt is. (3) A köztársasági elnök a választások kitÃ»zésével egyidejÃ»leg feloszlathatja az OrszággyÃ»lést, ha a) az OrszággyÃ»lés - ugyanazon OrszággyÃ»lés megbízatásának idején - tizenkét hónapon belül legalább négy esetben megvonja a bizalmat a Kormánytól, vagy b) a Kormány megbízatásának megszÃ»nése esetén a köztársasági elnök által miniszterelnöknek javasolt személyt az elsÃµ személyi javaslat megtételének napjától számított negyven napon belül nem választja meg. (4) (5) Az OrszággyÃ»lés feloszlatása elÃµtt a köztársasági elnök köteles kikérni a miniszterelnöknek, az OrszággyÃ»lés elnökének és az OrszággyÃ»lésben képviselettel rendelkezÃµ pártok képviselÃµcsoportjai vezetÃµinek véleményét. (6) Az OrszággyÃ»lés feloszlásától vagy feloszlatásától számított három hónapon belül új OrszággyÃ»lést kell választani. (7) Az OrszággyÃ»lés mÃ»ködése az új OrszággyÃ»lés alakuló üléséig tart. 28/A. § (1) Rendkívüli állapot vagy szükségállapot idején az OrszággyÃ»lés nem mondhatja ki a feloszlását és nem oszlatható fel. (2) Ha az OrszággyÃ»lés megbízatása rendkívüli állapot vagy szükségállapot idején jár le, a megbízatás a rendkívüli állapot, illetÃµleg a szükségállapot megszÃ»néséig meghosszabbodik. (3) A feloszlott vagy feloszlatott OrszággyÃ»lést a köztársasági elnök hadiállapot, háborús veszély állapota vagy szükséghelyzet esetén ismét összehívhatja. Megbízatásának meghosszabbításáról az OrszággyÃ»lés maga határoz. 28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az OrszággyÃ»lés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. (2) Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésrÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezÃµen vagy mérlegelés alapján kerül sor. (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az OrszággyÃ»lésre kötelezÃµ. (4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyÃ»lési képviselÃµk egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az OrszággyÃ»lés rendelhet el. (5) Nem lehet országos népszavazást tartani: a) a költségvetésrÃµl, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekrÃµl és illetékekrÃµl, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeirÃµl szóló törvények tartalmáról, b) hatályos nemzetközi szerzÃµdésbÃµl eredÃµ kötelezettségekrÃµl, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról, c) az Alkotmány

népszavazásról, népi kezdeményezésrÃµl szóló rendelkezéseirÃµl, d) az OrszággyÃ»lés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekrÃµl, e) az OrszággyÃ»lés feloszlásáról, f) a Kormány programjáról, g) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetésérÃµl, h) a Magyar Honvédség külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról, i) a helyi önkormányzat képviselÃµ-testületének feloszlatásáról, j) a közkegyelem gyakorlásáról. (6) Az ügydöntÃµ országos népszavazás eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott. 28/D. § Országos népi kezdeményezést legalább 50 000 választópolgár nyújthat be. Az országos népi kezdeményezés arra irányulhat, hogy az OrszággyÃ»lés hatáskörébe tartozó kérdést az OrszággyÃ»lés tÃ»zze a napirendjére. Az országos népi kezdeményezésben megfogalmazott kérdést az OrszággyÃ»lés köteles megtárgyalni. 28/E. § Országos népszavazás elrendelésére irányuló állampolgári kezdeményezés esetén négy hónapig, országos népi kezdeményezés esetén két hónapig lehet aláírást gyÃ»jteni.
III. fejezet A köztársasági elnök 29. § (1) Magyarország államfÃµje a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és Ãµrködik az államszervezet demokratikus mÃ»ködése felett. (2) A köztársasági elnök a Magyar Honvédség fÃµparancsnoka. 29/A. § (1) A köztársasági elnököt az OrszággyÃ»lés öt évre választja. (2) Köztársasági elnökké megválasztható minden választójoggal rendelkezÃµ magyar állampolgár, aki a választás napjáig a harmincötödik életévét betöltötte. (3) A köztársasági elnököt e tisztségre legfeljebb egy alkalommal lehet újraválasztani. 29/B. § (1) A köztársasági elnök választását jelölés elÃµzi meg. A jelölés érvényességéhez az OrszággyÃ»lés legalább ötven tagjának írásbeli ajánlása szükséges. A jelölést az OrszággyÃ»lés elnökénél a szavazás elrendelése elÃµtt kell benyújtani. Az OrszággyÃ»lés minden tagja csak egy jelöltet ajánlhat. Annak, aki több jelöltet ajánl, mindegyik ajánlása érvénytelen. (2) Az OrszággyÃ»lés a köztársasági elnököt titkos szavazással választja. A szükséghez képest többszöri szavazásnak van helye. Az elsÃµ szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki a képviselÃµk kétharmadának szavazatát elnyeri. (3) Ha az elsÃµ szavazás alkalmával ezt a többséget egyik jelölt sem nyeri el, az (1) bekezdésnek megfelelÃµ új ajánlás alapján újból szavazást kell tartani. A második szavazás alapján való megválasztáshoz ugyancsak a képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (4) Ha a második szavazás alkalmával egyik jelölt sem nyerte el a megkívánt többséget, harmadszori szavazást kell tartani. Ez alkalommal csak arra a két jelöltre lehet szavazni, akik a második szavazás alkalmával a legtöbb szavazatot kapták. A harmadik szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki - tekintet nélkül a szavazásban részt vevÃµk számára - a szavazatok többségét elnyerte. (5) A szavazási eljárást legfeljebb három egymásra következÃµ nap alatt be kell fejezni. 29/C. § (1) A köztársasági elnököt a korábbi elnök megbízatásának lejárta elÃµtt legalább 30 nappal, ha pedig a megbízatás idÃµ elÃµtt szÃ»nt meg, a megszÃ»néstÃµl számított 30 napon belül kell megválasztani. (2) Az elnökválasztást az OrszággyÃ»lés elnöke tÃ»zi ki. 29/D. § A megválasztott köztársasági elnök a korábbi elnök megbízatásának lejártakor, illetÃµleg a megbízás idÃµ elÃµtti megszÃ»nése esetén a kiírt választás eredményének kihirdetését követÃµ nyolcadik napon lép hivatalába; hivatalba lépését megelÃµzÃµen az OrszággyÃ»lés elÃµtt esküt tesz. 29/E. § (1) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatása esetén, vagy ha a köztársasági elnök megbízatása valamely okból idÃµ elÃµtt megszÃ»nik, az új köztársasági elnök hivatalba lépéséig a köztársasági elnöki jogkört az OrszággyÃ»lés elnöke gyakorolja, azzal a korlátozással, hogy törvényt az OrszággyÃ»lésnek megfontolás végett, illetÃµleg az Alkotmánybíróságnak megvizsgálás céljából nem küldhet meg, az OrszággyÃ»lést nem oszlathatja fel, és a kegyelmezés jogával csak a jogerÃµsen elítéltek javára élhet. (2) A köztársasági elnök helyettesítése idején az OrszággyÃ»lés elnöke képviselÃµi jogait nem gyakorolhatja, és helyette az OrszággyÃ»lés elnökének feladatát az OrszággyÃ»lés által kijelölt alelnök látja el. 30. § (1) A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi és politikai tisztséggel vagy megbízatással. A köztársasági elnök más keresÃµ foglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért - a szerzÃµi jogi védelem alá esÃµ tevékenységet kivéve - díjazást nem fogadhat el. (2) A köztársasági elnök tiszteletdíjáról, kedvezményeirÃµl és az Ãµt megilletÃµ költségtérítés összegérÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 30/A. § (1) A köztársasági elnök a) képviseli a magyar államot, b) a Magyar Köztársaság nevében nemzetközi szerzÃµdéseket köt, ha a szerzÃµdés tárgya a törvényhozás hatáskörébe tartozik, a szerzÃµdés megkötéséhez az OrszággyÃ»lés elÃµzetes hozzájárulása szükséges, c) megbízza és fogadja a nagyköveteket és a követeket, d) kitÃ»zi az országgyÃ»lési képviselÃµk, a helyi önkormányzati képviselÃµk és a polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás, továbbá az országos népszavazás idÃµpontját, e) részt vehet és felszólalhat az OrszággyÃ»lés és az országgyÃ»lési bizottságok ülésein, f) javaslatot tehet az OrszággyÃ»lésnek intézkedés megtételére, g) népszavazást kezdeményezhet, h) i) külön törvényben meghatározott személy vagy szervek javaslatára kinevezi és felmenti a Magyar Nemzeti Bank elnökét, alelnökeit és az egyetemi tanárokat; megbízza és felmenti az egyetemek rektorait; kinevezi és elÃµlépteti a tábornokokat; megerÃµsíti tisztségében a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, j) adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetéseket és engedélyezi viselésüket, k) gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát, l) dönt az állampolgársági ügyekben, m) dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket külön törvény a hatáskörébe utal. (2) A köztársasági elnöknek az (1) bekezdésében meghatározott minden intézkedéséhez és rendelkezéséhez - az a), d), e), f) és g) pontban foglaltak kivételével - a miniszterelnöknek vagy az illetékes miniszternek az ellenjegyzése szükséges. 31. § (1) Az elnöki megbízatás megszÃ»nik: a) a megbízatás idejének lejártával, b) az elnök halálával, c) a feladatkör ellátását kilencven napon túl lehetetlenné tevÃµ állapottal, d) az összeférhetetlenség kimondásával, e) lemondással, f) az elnöki tisztségtÃµl való megfosztással. (2) Ha a köztársasági elnökkel szemben a tisztsége gyakorlása során összeférhetetlenségi ok [30. § (1) bekezdés] merül fel, bármely képviselÃµ indítványára az OrszággyÃ»lés határoz az összeférhetetlenség kimondásáról. A határozat meghozatalához a képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. A szavazás titkos. (3) A köztársasági elnök az OrszággyÃ»léshez intézett nyilatkozatával lemondhat megbízatásáról. A lemondás érvényességéhez az OrszággyÃ»lés elfogadó nyilatkozata szükséges. Az OrszággyÃ»lés tizenöt napon belül kérheti a köztársasági elnököt, hogy

elhatározását újból fontolja meg. Ha a köztársasági elnök elhatározását fenntartja, az OrszággyÃ»lés a lemondás tudomásulvételét nem tagadhatja meg. (4) A köztársasági elnök a tisztségétÃµl megfosztható, ha annak gyakorlása során az Alkotmányt vagy valamely más törvényt szándékosan megsérti. 31/A. § (1) A köztársasági elnök személye sérthetetlen; büntetÃµjogi védelmét külön törvény biztosítja. (2) A tisztsége gyakorlása során az Alkotmányt vagy valamely más törvényt megsértÃµ köztársasági elnökkel szemben az országgyÃ»lési képviselÃµk egyötöde indítványozhatja a felelÃµsségre vonást. (3) A felelÃµsségre vonási eljárás megindításához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának a szavazata szükséges. A szavazás titkos. (4) Az OrszággyÃ»lés határozatának meghozatalától kezdÃµdÃµen a felelÃµsségre vonási eljárás befejezéséig az elnök a hatáskörét nem gyakorolhatja. (5) A cselekmény elbírálása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. (6) Ha az Alkotmánybíróság az eljárás eredményeként a törvénysértés tényét megállapítja, a köztársasági elnököt tisztségétÃµl megfoszthatja. (7) (8) 32. § (1) Ha a köztársasági elnök ellen a felelÃµsségre vonási eljárás a hivatali ideje alatt a hivatali tevékenységével összefüggésben elkövetett, büntetÃµjogilag üldözendÃµ cselekmény miatt indult, az Alkotmánybíróság eljárásában a büntetÃµ eljárás alapvetÃµ rendelkezéseit is alkalmazni kell. A vádat az OrszággyÃ»lés által a saját tagjai közül választott vádbiztos képviseli. (2) A köztársasági elnök ellen egyéb cselekménye miatt büntetÃµeljárást csak megbizatásának megszÃ»nése után lehet indítani. (3) Ha az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök bÃ»nösségét szándékos bÃ»ncselekmény elkövetésében megállapítja, az elnököt a tisztségétÃµl megfoszthatja, s egyidejÃ»leg a BüntetÃµ Törvénykönyvben az adott cselekményre meghatározott bármely büntetést és intézkedést alkalmazhatja. IV. fejezet Az Alkotmánybíróság 32/A. § (1) Az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetÃµleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat. (2) Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség megállapítása esetén megsemmisíti a törvényeket és más jogszabályokat. (3) Az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti. (4) Az Alkotmánybíróság tizenegy tagját az OrszággyÃ»lés választja. Az Alkotmánybíróság tagjaira az OrszággyÃ»lésben képviselettel rendelkezÃµ pártok képviselÃµ csoportjainak egy-egy tagjából álló jelölÃµ bizottság tesz javaslatot. Az Alkotmánybíróság tagjainak megválasztásához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (5) Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai a pártnak, és az Alkotmánybíróság hatáskörébÃµl adódó feladatokon kívül politikai tevékenységet nem folytathatnak. (6) Az Alkotmánybíróság szervezetérÃµl és mÃ»ködésérÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. V. fejezet Az állampolgári jogok országgyÃ»lési biztosa és a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyÃ»lési biztosa 32/B. § (1) Az állampolgári jogok országgyÃ»lési biztosának feladata, hogy az alkotmányos jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszásságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltassa, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen. (2) A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyÃ»lési biztosának feladata, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségi jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszásságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltassa, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen. (3) Az országgyÃ»lési biztos eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti. (4) Az állampolgári jogok, illetÃµleg a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyÃ»lési biztosait a köztársasági elnök javaslatára az OrszággyÃ»lés a képviselÃµk kétharmadának szavazatával választja. Az OrszággyÃ»lés egyes alkotmányos jogok védelmére külön biztost is választhat. (5) (6) Az országgyÃ»lési biztos tevékenységének tapasztalatairól évente beszámol az OrszággyÃ»lésnek. (7) Az országgyÃ»lési biztosokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. VI. fejezet Az Állami SzámvevÃµszék és a Magyar Nemzeti Bank 32/C. § (1) Az Állami SzámvevÃµszék az OrszággyÃ»lés pénzügyi-gazdasági ellenÃµrzÃµ szerve. Feladatkörében ellenÃµrzi az államháztartás gazdálkodását, ennek keretében az állami költségvetési javaslat megalapozottságát, a felhasználások szükségességét és célszerÃ»ségét, ellenjegyzi a költségvetés hitelfelvételeire vonatkozó szerzÃµdéseket; elÃµzetesen felülvizsgálja az állami költségvetés felhasználásának a törvényességét; ellenÃµrzi az állami költségvetés végrehajtásáról készített zárszámadást; ellenÃµrzi az állami vagyon kezelését, az állami tulajdonban lévÃµ vállalatok, vállalkozások vagyonérték-megÃµrzÃµ és vagyongyarapító tevékenységét; ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt egyéb feladatokat. (2) Az Állami SzámvevÃµszék ellenÃµrzéseit törvényességi, célszerÃ»ségi és eredményességi szempontok szerint végzi. Az Állami SzámvevÃµszék az általa végzett ellenÃµrzésekrÃµl jelentésben tájékoztatja az OrszággyÃ»lést. A jelentést nyilvánosságra kell hozni. Az Állami SzámvevÃµszék elnöke a zárszámadás ellenÃµrzésérÃµl készült jelentést a zárszámadással együtt terjeszti az OrszággyÃ»lés elé. (3) Az Állami SzámvevÃµszék elnökének és alelnökeinek megválasztásához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (4) Az Állami SzámvevÃµszék szervezetérÃµl és mÃ»ködésének alapelveirÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 32/D. § (1) A Magyar Nemzeti Bank a Magyar Köztársaság központi bankja. A Magyar Nemzeti Bank külön törvényben meghatározott módon felelÃµs a monetáris politikáért. (2) A Magyar Nemzeti Bank elnökét a köztársasági elnök hat évre nevezi ki. (3) A Magyar Nemzeti Bank elnöke a bank tevékenységérÃµl évente beszámol az OrszággyÃ»lésnek. (4) A Magyar Nemzeti Bank elnöke külön törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet bocsát ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. A rendeletet a hivatalos lapban ki kell hirdetni. VII. fejezet A kormány 33. § (1) A Kormány (Kormány) a) miniszterelnökbÃµl és b) miniszterekbÃµl áll. (2) A miniszterelnököt az általa kijelölt miniszter helyettesíti. (3) A miniszterelnök a köztársasági elnök javaslatára az OrszággyÃ»lés tagjai többségének szavazatával választja. A miniszterelnök megválasztásáról, továbbá a Kormány programjának elfogadásáról az OrszággyÃ»lés egyszerre határoz. (4) A minisztereket a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki és menti fel. (5) A Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg. A Kormány tagjai a Kormány megalakulása után az OrszággyÃ»lés elÃµtt esküt tesznek. 33/A. § A Kormány megbízatása megszÃ»nik: a) az újonnan megválasztott OrszággyÃ»lés megalakulásával, b) a miniszterelnök, illetÃµleg a Kormány lemondásával, c) a miniszterelnök halálával, d) a miniszterelnök választójogának elvesztésével, e) a miniszterelnök összeférhetetlenségének megállapításával, illetÃµleg f) ha a 39/A. § (1)

bekezdésében foglaltaknak megfelelÃµen az OrszággyÃ»lés a miniszterelnöktÃµl a bizalmat megvonja és új miniszterelnököt választ. 33/B. § A miniszter megbízatása megszÃ»nik: a) a Kormány megbízatásának megszÃ»nésével, b) lemondásával, c) felmentésével, d) halálával, e) választójogának elvesztésével, f) összeférhetetlenségének megállapításával. 34. § (1) A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolását külön törvény tartalmazza. (2) Törvény minisztérium, miniszter vagy közigazgatási szerv megjelölésére vonatkozó rendelkezését a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk több mint felének szavazatával elfogadott törvény módosíthatja. 35. § (1) A Kormány a) védi az alkotmányos rendet, védi és biztosítja a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkezÃµ szervezetek jogait; b) biztosítja a törvények végrehajtását; c) irányítja a minisztériumok és a közvetlenül alárendelt egyéb szervek munkáját, összehangolja tevékenységüket; d) biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenÃµrzését; e) biztosítja a társadalmi-gazdasági tervek kidolgozását, gondoskodik megvalósulásukról; f) meghatározza a tudományos és kulturális fejlesztés állami feladatait, és biztosítja az ezek megvalósulásához szükséges feltételeket; g) meghatározza a szociális és egészségügyi ellátás állami rendszerét, és gondoskodik az ellátás anyagi fedezetérÃµl; h) irányítja a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek mÃ»ködését; i) az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztetÃµ elemi csapás, illetÃµleg következményeinek az elhárítása (a továbbiakban: veszélyhelyzet), valamint a közrend és a közbiztonság védelme érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket; j) közremÃ»ködik a külpolitika meghatározásában; a Magyar Köztársaság Kormánya nevében nemzetközi szerzÃµdéseket köt; k) képviseli a Magyar Köztársaságot az Európai Unió kormányzati részvétellel mÃ»ködÃµ intézményeiben; l) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény a hatáskörébe utal; m) a megelÃµzÃµ védelmi helyzet kihirdetésének kezdeményezését követÃµen a közigazgatás, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek mÃ»ködését érintÃµ törvényektÃµl eltérÃµ intézkedéseket vezethet be; az így bevezetett intézkedések hatálya az OrszággyÃ»lés döntéséig, de legfeljebb 60 napig tart, azokról a Kormány a köztársasági elnököt és az OrszággyÃ»lés illetékes bizottságait folyamatosan tájékoztatja. (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni. (3) Veszélyhelyzetben és megelÃµzÃµ védelmi helyzetben a Kormány az OrszággyÃ»lés felhatalmazása alapján egyes törvények rendelkezéseitÃµl eltérÃµ rendeleteket és intézkedéseket hozhat. A veszélyhelyzetben és a megelÃµzÃµ védelmi helyzetben alkalmazható szabályokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (4) A Kormány - jogszabály kivételével - az alárendelt szervek által hozott minden olyan határozatot vagy intézkedést megsemmisít, illetÃµleg megváltoztat, amely törvénybe ütközik. 35/A. § (1) Az európai integrációval összefüggÃµ ügyekben az OrszággyÃ»lés vagy bizottságai ellenÃµrzési jogkörének, az OrszággyÃ»lés és a Kormány között folytatott egyeztetésnek, továbbá a Kormány tájékoztatási kötelezettségének részletes szabályairól a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazatával elfogadott törvény rendelkezik. (2) A Kormány az OrszággyÃ»lés részére megküldi azokat a javaslatokat, amelyek az Európai Unió kormányzati részvétellel mÃ»ködÃµ intézményeinek döntéshozatali eljárásában napirenden szerepelnek. 36. § Feladatának ellátása során a Kormány együttmÃ»ködik az érdekelt társadalmi szervezetekkel. 37. § (1) A miniszterelnök vezeti a Kormány üléseit, gondoskodik a Kormány rendeleteinek és határozatainak végrehajtásáról. (2) A miniszterek a jogszabályok rendelkezéseinek és a Kormány határozatainak megfelelÃµen vezetik az államigazgatásnak feladatkörükbe tartozó ágait, és irányítják az alájuk rendelt szerveket. A tárca nélküli miniszterek ellátják a Kormány által meghatározott feladataikat. (3) A Kormány tagjai törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján feladatkörükben eljárva rendeletet adnak ki, amelyek törvénnyel és kormányrendelettel nem lehetnek ellentétesek. A rendeleteket a hivatalos lapban ki kell hirdetni. 38. § 39. § (1) MÃ»ködéséért a Kormány az OrszággyÃ»lésnek felelÃµs. Munkájáról az OrszággyÃ»lésnek rendszeresen köteles beszámolni. (2) A Kormány tagjai a Kormánynak és az OrszággyÃ»lésnek felelÃµsek, tevékenységükrÃµl kötelesek a Kormánynak és az OrszággyÃ»lésnek beszámolni. A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállását, díjazását, továbbá felelÃµsségre vonásuk módját törvény szabályozza. (3) A Kormány tagjai részt vehetnek és felszólalhatnak az OrszággyÃ»lés ülésein. 39/A. § (1) A képviselÃµk legalább egyötöde a miniszterelnökkel szemben írásban - a miniszterelnöki tisztségre jelölt személy megjelölésével - bizalmatlansági indítványt nyújthat be. A miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítványt a Kormánnyal szemben benyújtott bizalmatlansági indítványnak kell tekinteni. Ha az indítvány alapján az országgyÃ»lési képviselÃµk többsége bizalmatlanságát fejezi ki, az új miniszterelnöknek jelölt személyt megválasztottnak kell tekinteni. (2) Az indítvány feletti vitát és szavazást legkorábban a beterjesztéstÃµl számított három nap után, legkésÃµbb a beterjesztéstÃµl számított nyolc napon belül kell megtartani. (3) A Kormány - miniszterelnök útján - bizalmi szavazást javasolhat a (2) bekezdésben elÃµírt határidÃµk szerint. (4) A Kormány - miniszterelnök útján - azt is javasolhatja, hogy az általa benyújtott elÃµterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás legyen. (5) Ha az OrszággyÃ»lés a (3)-(4) bekezdésben foglalt esetekben nem szavaz bizalmat a Kormánynak, a Kormány köteles lemondani. 39/B. § Ha a Kormány megbízatása megszÃ»nik, az új Kormány megalakulásáig a Kormány hivatalban marad, és gyakorolja mindazokat a jogokat, amelyek a Kormányt megilletik; nemzetközi szerzÃµdést azonban nem köthet, és rendeletet csak törvény kifejezett felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat. 39/C. § (1) Ha a miniszterelnök megbízatása az újonnan megválasztott OrszággyÃ»lés megalakulásával vagy a miniszterelnök, illetÃµleg a Kormány lemondásával szÃ»nt meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezetÃµ miniszterelnökként gyakorolja a hatáskörét, de új miniszter kinevezésére, illetÃµleg miniszter felmentésére javaslatot nem tehet, és rendeletet csak törvény kifejezett felhatalmazása alapján halaszthatatlan esetben alkothat. (2) Ha a miniszterelnök megbízatása halála, választójogának elvesztése, illetÃµleg összeférhetetlenségének megállapítása miatt szÃ»nik meg, az új miniszterelnök megválasztásáig az a miniszter gyakorolja - az (1) bekezdésben írt korlátozásokkal - a miniszterelnök hatáskörét, akit a miniszterelnök a helyettesítésére kijelölt; ha pedig több miniszter lett kijelölve, az elsÃµ helyen kijelölt miniszter. 40. § (1) A Kormány meghatározott feladatkörök ellátására kormánybizottságokat alakíthat. (2) (3) A Kormány jogosult az

államigazgatás bármely ágát közvetlenül felügyelete alá vonni, és erre külön szerveket létesíteni. VIII. fejezet A Magyar Honvédség és egyes rendvédelmi szervek 40/A. § (1) A Magyar Honvédség alapvetÃµ kötelessége a haza katonai védelme és a nemzetközi szerzÃµdésbÃµl eredÃµ kollektív védelmi feladatok ellátása. (2) A RendÃµrség alapvetÃµ feladata a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. (3) (4) A Magyar Honvédség feladatairól és a rá vonatkozó részletes szabályokról szóló, továbbá a RendÃµrségrÃµl, a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásáról, valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggÃµ részletes szabályokról szóló törvények elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 40/B. § (1) (2) A Magyar Honvédséget az alkotmányos rend megdöntésére, vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztetÃµ, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erÃµszakos cselekmények esetén, az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelÃµen kihirdetett szükségállapot idején lehet felhasználni, akkor, ha a rendÃµrség alkalmazása nem elegendÃµ. (3) A Magyar Honvédség irányítására - ha nemzetközi szerzÃµdés másként nem rendelkezik - az Alkotmányban meghatározott keretek között kizárólag az OrszággyÃ»lés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány és az illetékes miniszter jogosult. (4) A Magyar Honvédség, a RendÃµrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathatnak. (5) A Magyar Honvédség nem hivatásos katonai állományú tagjának pártban való tevékenységére a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátokat állapíthat meg. 40/C. § (1) A Kormány engedélyezi a Magyar Honvédség, illetve külföldi fegyveres erÃµk 19. § (3) bekezdés j) pontja szerinti, az Európai Unió vagy az Észak-Atlanti SzerzÃµdés Szervezete döntésén alapuló alkalmazását, valamint más csapatmozgásait. (2) A Kormány az (1) bekezdés alapján, valamint a Magyar Honvédség békefenntartásban való részvételének vagy a külföldi hadmÃ»veleti területen végzett humanitárius tevékenységének engedélyezése tárgyában hozott döntésérÃµl haladéktalanul beszámol az OrszággyÃ»lésnek a köztársasági elnök egyidejÃ» tájékoztatása mellett. IX. fejezet A helyi önkormányzatok 41. § (1) A Magyar Köztársaság területe fÃµvárosra, megyékre, városokra és községekre tagozódik. (2) A fÃµváros kerületekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók. 42. § A község, a város, a fÃµváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintÃµ helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása. 43. § (1) A helyi önkormányzatok alapjogai (44/A. §) egyenlÃµek. Az önkormányzatok kötelezettségei eltérÃµek lehetnek. (2) A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg. Az önkormányzat hatáskörének jogszerÃ» gyakorlása bírósági védelemben részesül, jogai védelmében az önkormányzat az Alkotmánybírósághoz fordulhat. 44. § (1) A választópolgárok a helyi önkormányzást az általuk választott képviselÃµtestület útján, illetÃµleg helyi népszavazással gyakorolják. (2) A képviselÃµ-testület tagjainak és a polgármesternek a választását - az idÃµközi választás kivételével - az elÃµzÃµ általános választást követÃµ negyedik év október hónapjában kell megtartani. (3) A képviselÃµ-testület megbízatása az önkormányzati általános választás napjáig tart. A jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselÃµ-testület megbízatása meghosszabbodik az idÃµközi választás napjáig. A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart. (4) A képviselÃµ-testület a megbízatásának lejárta elÃµtt - a helyi önkormányzatokról szóló törvényben meghatározott feltételek szerint - kimondhatja a feloszlását. A feloszlás és a feloszlatás [19. § (3) bek. l) pont] a polgármester megbízatását is megszünteti. 44/A. § (1) A helyi képviselÃµtestület: a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül, b) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megilletÃµ jogokat, az önkormányzat bevételeivel önállóan gazdálkodik, saját felelÃµsségére vállalkozhat, c) az önkormányzat törvényben meghatározott feladatainak ellátásához megfelelÃµ saját bevételre jogosult, továbbá e feladatokkal arányban álló állami támogatásban részesül, d) törvény keretei között megállapítja a helyi adók fajtáit és mértékét, e) törvény keretei között önállóan alakítja ki a szervezetét és mÃ»ködési rendjét, f) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerÃµ címeket alapíthat, g) a helyi közösséget érintÃµ közügyekben kezdeményezéssel fordulhat a döntésre jogosult szervhez, h) szabadon társulhat más helyi képviselÃµtestülettel, érdekeinek képviseletére önkormányzati érdekszövetséget hozhat létre, feladatkörében együttmÃ»ködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek. (2) A helyi képviselÃµtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintÃ» jogszabállyal. 44/B. § (1) A helyi képviselÃµtestület elnöke a polgármester. A képviselÃµtestület bizottságot választhat, és hivatalt hoz létre. (2) A polgármester az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat. (3) Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzÃµnek, és kivételesen a képviselÃµtestület hivatala ügyintézÃµjének is. 44/C. § A helyi önkormányzatokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. Ugyanilyen szavazataránnyal elfogadott törvényben korlátozhatók az önkormányzatok alapjogai. X. fejezet A bírói szervezet 45. § (1) A Magyar Köztársaságban az igazságszolgáltatást a Magyar Köztársaság LegfelsÃµbb Bírósága, az ítélÃµtáblák, a FÃµvárosi Bíróság és a megyei bíróságok, valamint a helyi és a munkaügyi bíróságok gyakorolják. (2) A törvény az ügyek meghatározott csoportjaira külön bíróságok létesítését is elrendelheti. 46. § (1) A bíróság - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - tanácsban ítélkezik. (2) A törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélkezésben. (3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. 47. § (1) A LegfelsÃµbb Bíróság a Magyar Köztársaság legfÃµbb bírósági szerve. (2) A LegfelsÃµbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezÃµek. 48. § (1) A LegfelsÃµbb Bíróság elnökét a köztársasági elnök javaslatára az OrszággyÃ»lés választja, elnökhelyetteseit a LegfelsÃµbb Bíróság elnökének javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A LegfelsÃµbb Bíróság elnökének megválasztásához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (2) A hivatásos bírákat törvényben meghatározott módon a köztársasági elnök nevezi ki. (3) A bírákat tisztségükbÃµl csak törvényben meghatározott okból és eljárás

keretében lehet elmozdítani. 49. § 50. § (1) A Magyar Köztársaság bíróságai védik és biztosítják az alkotmányos rendet, a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkezÃµ szervezetek jogait és törvényes érdekeit, büntetik a bÃ»ncselekmények elkövetÃµit. (2) A bíróság ellenÃµrzi a közgazgatási határozatok törvényességét. (3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet nem folytathatnak. (4) A bíróságok igazgatását az Országos Igazságszolgáltatási Tanács végzi, az igazgatásban bírói önkormányzati szervek is közremÃ»ködnek. (5) A bíróságok szervezetérÃµl és igazgatásáról, továbbá a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. XI. fejezet Az ügyészség 51. § (1) A Magyar Köztársaság legfÃµbb ügyésze és az ügyészség gondoskodik a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkezÃµ szervezetek jogainak a védelmérÃµl, valamint az alkotmányos rendet, az ország biztonságát és függetlenségét sértÃµ vagy veszélyeztetÃµ minden cselekmény következetes üldözésérÃµl. (2) Az ügyészség törvényben meghatározott jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, továbbá felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett. (3) Az ügyészség közremÃ»ködik annak biztosításában, hogy mindenki megtartsa a törvényeket. Törvénysértés esetén - törvényben meghatározott esetekben és módon - fellép a törvényesség védelmében. 52. § (1) A Magyar Köztársaság legfÃµbb ügyészét a köztársasági elnök javaslatára az OrszággyÃ»lés választja, a legfÃµbb ügyész helyetteseit a legfÃµbb ügyész javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. (2) A legfÃµbb ügyész az OrszággyÃ»lésnek felelÃµs, és mÃ»ködésérÃµl köteles beszámolni. 53. § (1) Az ügyészeket a Magyar Köztársaság legfÃµbb ügyésze nevezi ki. (2) Az ügyészek nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet nem folytathatnak. (3) Az ügyészi szervezetet a legfÃµbb ügyész vezeti és irányítja. (4) Az ügyészségre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. XII. fejezet AlapvetÃµ jogok és kötelességek 54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektÃµl senkit nem lehet önkényesen megfosztani. (2) Senkit nem lehet kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánásnak vagy büntetésnek alávetni, és különösen tilos emberen a hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni. 55. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra, senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. (2) A bÃ»ncselekmény elkövetésével gyanúsított és Ãµrizetbe vett személyt a lehetÃµ legrövidebb idÃµn belül vagy szabadon kell bocsátani, vagy bíró elé kell állítani. A bíró köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezésérÃµl vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni. (3) Az, aki törvénytelen letartóztatás vagy fogvatartás áldozata volt, kártérítésre jogosult. 56. § A Magyar Köztársaságban minden ember jogképes. 57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság elÃµtt mindenki egyenlÃµ, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el. (2) A Magyar Köztársaságban senki sem tekinthetÃµ bÃ»nösnek mindaddig, amíg büntetÃµjogi felelÃµsségét a bíróság jogerÃµs határozata nem állapította meg. (3) büntetÃµeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. A védÃµ nem vonható felelÃµsségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt. (4) Senkit nem lehet bÃ»nösnek nyilvánítani és büntetéssel sújtani olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog szerint nem volt bÃ»ncselekmény. (5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot - a jogviták ésszerÃ» idÃµn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan - a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja. 58. § (1) Mindenkit, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén - törvényben meghatározott esetek kivételével - megillet a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is. (2) A Magyarország területén törvényesen tartózkodó külföldit csak a törvénynek megfelelÃµen hozott határozat alapján lehet kiutasítani. (3) Az utazási és letelepedési szabadságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog. (2) A személyes adatok védelmérÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 60. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságára. (2) Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más lelkiismereti meggyÃµzÃµdés szabad megválasztását vagy elfogadását, és azt a szabadságot, hogy vallását és meggyÃµzÃµdését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon akár egyénileg, akár másokkal együttesen nyilvánosan vagy magánkörben kinyilváníthassa vagy kinyilvánítását mellÃµzze, gyakorolhassa vagy taníthassa. (3) A Magyar Köztársaságban az egyház az államtól elválasztva mÃ»ködik. (4) A lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekÃ» adatokat megismerje, illetÃµleg terjessze. (2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát. (3) A közérdekÃ» adatok nyilvánosságáról szóló törvény, valamint a sajtószabadságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (4) A közszolgálati rádió, televízió és hírügynökség felügyeletérÃµl, valamint vezetÃµinek kinevezésérÃµl, továbbá a kereskedelmi rádió és televízió engedélyezésérÃµl, illetÃµleg a tájékoztatási monopóliumok megakadályozásáról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 62. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását. (2) A gyülekezési jogról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 63. § (1) A Magyar Köztársaságban az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van a törvény által nem tiltott célra szervezeteket létrehozni, illetÃµleg azokhoz csatlakozni. (2) Politikai célt szolgáló fegyveres szervezet az egyesülési jog alapján nem hozható létre. (3) Az egyesülési jogról szóló, valamint a pártok

gazdálkodásáról és mÃ»ködésérÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 64. § A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van arra, hogy egyedül vagy másokkal együttesen írásban kérelmet vagy panaszt terjesszen az illetékes állami szerv elé. 65. § (1) A Magyar Köztársaság törvényben meghatározott feltételek szerint - ha sem származási országuk, sem más ország a védelmet nem biztosítja - menedékjogot nyújt azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban, illetve a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetÃµleg politikai meggyÃµzÃµdésük miatt üldöznek vagy üldöztetéstÃµl való félelmük megalapozott. (2) A menedékjog törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 66. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a férfiak és a nÃµk egyenjogúságát minden polgári és politikai, valamint gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében. (2) A Magyar Köztársaságban az anyáknak a gyermek születése elÃµtt és után külön rendelkezések szerint támogatást és védelmet kell nyújtani. (3) A munka végzése során a nÃµk és a fiatalok védelmét külön szabályok is biztosítják. 67. § (1) A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családja, az állam és a társadalom részérÃµl arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelÃµ testi, szellemi és erkölcsi fejlÃµdéséhez szükséges. (2) A szülÃµket megilleti az a jog, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválasszák. (3) A családok és az ifjúság helyzetével és védelmével kapcsolatos állami feladatokat külön rendelkezések tartalmazzák. 68. § (1) A Magyar Köztársaságban élÃµ nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezÃµk. (2) A Magyar Köztársaság védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket. Biztosítja kollektív részvételüket a közéletben, saját kultúrájuk ápolását, anyanyelvük használatát, az anyanyelvÃ» oktatást, a saját nyelven való névhasználat jogát. (3) A Magyar Köztársaság törvényei az ország területén élÃµ nemzeti és etnikai kisebbségek képviseletét biztosítják. (4) A nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre. (5) A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 69. § (1) A Magyar Köztársaságban senkit nem lehet magyar állampolgárságától önkényesen megfosztani, vagy magyar állampolgárt a Magyar Köztársaság területérÃµl kiutasítani. (2) Magyar állampolgár külföldrÃµl bármikor hazatérhet. (3) Minden magyar állampolgár jogosult arra, hogy törvényes külföldi tartózkodásának ideje alatt a Magyar Köztársaság védelmét élvezze. (4) Az állampolgárságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 70. § (1) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ minden nagykorú magyar állampolgárt megillet az a jog, hogy az országgyÃ»lési képviselÃµk választásán választó és választható legyen, valamint országos népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. (2) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ minden nagykorú magyar állampolgárt és az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ nagykorú állampolgárát megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselÃµk és a polgármesterek választásán választható és - amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik - választó legyen, valamint helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. Polgármesterré és fÃµvárosi fÃµpolgármesterré magyar állampolgár választható. (3) A Magyar Köztársaságban minden menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert nagykorú személyt megillet az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselÃµk és a polgármesterek választásán - amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik - választó legyen, valamint a helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. (4) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ minden nagykorú magyar állampolgárt és az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ nagykorú állampolgárát megillet az a jog, hogy az európai parlamenti választáson választható és választó legyen. (5) Nincs választójoga annak, aki jogerÃµs ítélet alapján a cselekvÃµképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság, illetÃµleg a közügyek gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll, szabadságvesztés büntetését vagy büntetÃµeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti. Az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ nagykorú állampolgára akkor sem választható, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy más hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából. (6) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelÃµen közhivatalt viseljen. 70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül. (2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti. (3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlÃµség megvalósulását az esélyegyenlÃµtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti. 70/B. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához. (2) Az egyenlÃµ munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül, egyenlÃµ bérhez van joga. (3) Minden dolgozónak joga van olyan jövedelemhez, amely megfelel végzett munkája mennyiségének és minÃµségének. (4) Mindenkinek joga van a pihenéshez, a szabadidÃµhöz és a rendszeres fizetett szabadsághoz. 70/C. § (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy gazdasági és társadalmi érdekeinek védelme céljából másokkal együtt szervezetet alakítson vagy ahhoz csatlakozzon. (2) A sztrájkjogot az ezt szabályozó törvények keretei között lehet gyakorolni. (3) A sztrájkjogról szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élÃµknek joguk van a lehetÃµ legmagasabb szintÃ» testi és lelki egészséghez. (2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg. 70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak. (2) A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális

intézmények rendszerével valósítja meg. 70/F. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a mÃ»velÃµdéshez való jogot. (2) A Magyar Köztársaság ezt a jogot a közmÃ»velÃµdés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelezÃµ általános iskolával, képességei alapján mindenki számára hozzáférhetÃµ közép- és felsÃµfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülÃµk anyagi támogatásával valósítja meg. 70/G. § (1) A Magyar Köztársaság tiszteletben tartja és támogatja a tudományos és mÃ»vészeti élet szabadságát, a tanszabadságot és a tanítás szabadságát. (2) Tudományos igazságok kérdésében dönteni, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány mÃ»velÃµi jogosultak. 70/H. § (1) A haza védelme a Magyar Köztársaság minden állampolgárának kötelessége. (2) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelÃµzÃµ védelmi helyzetben az OrszággyÃ»lés a jelenlévÃµ képviselÃµk kétharmadának szavazatával határoz, a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ, nagykorú magyar állampolgár férfiakat - törvényben meghatározottak szerint - hadkötelezettség terheli. Akinek lelkiismereti meggyÃµzÃµdése a katonai szolgálat teljesítésével összeegyeztethetetlen, polgári szolgálatot teljesít. (3) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezÃµ, nagykorú magyar állampolgárok számára törvény polgári védelmi kötelezettséget és rendkívüli állapot idejére honvédelmi munkakötelezettséget írhat elÃµ. (4) A természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkezÃµ szervezetek gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhetÃµek. (5) A honvédelmi kötelezettségrÃµl szóló törvény elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 70/I. § Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkezÃµ szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelÃµen a közterhekhez hozzájárulni. 70/J. § A Magyar Köztársaságban a szülÃµk, gondviselÃµk kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni. 70/K. § Az alapvetÃµ jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a kötelességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság elÃµtt érvényesíthetÃµk. XIII. fejezet A választások alapelvei 71. § (1) Az országgyÃ»lési képviselÃµket, az Európai Parlament képviselÃµit, a helyi önkormányzati képviselÃµket, valamint a polgármestert és a fÃµvárosi fÃµpolgármestert a választópolgárok általános és egyenlÃµ választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják. (2) A megyei közgyÃ»lés elnökét a megyei közgyÃ»lés tagjai titkos szavazással választják. A megyei közgyÃ»lés elnökévé magyar állampolgár választható. (3) Az országgyÃ»lési képviselÃµk, az Európai Parlament képviselÃµi, továbbá a helyi önkormányzati képviselÃµk és a polgármesterek választásáról külön törvények rendelkeznek, amelyek elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. (4) A kisebbségi önkormányzati képviselÃµk választásáról külön törvény rendelkezik, amelynek elfogadásához a jelenlévÃµ országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. 72-73. § XIV. fejezet A Magyar Köztársaság fÃµvárosa és nemzeti jelképei 74. § A Magyar Köztársaság fÃµvárosa Budapest. 75. § A Magyar Köztársaság himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz címÃ» költeménye Erkel Ferenc zenéjével. 76. § (1) A Magyar Köztársaság zászlaja három, egyenlÃµ szélességÃ» piros, fehér és zöld színÃ» vízszintes sávból áll. (2) A Magyar Köztársaság címere hegyes talpú, hasított pajzs. ElsÃµ mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármas halomnak arany koronás kiemelkedÃµ középsÃµ részén ezüst kettÃµs kereszt. A pajzson a magyar Szentkorona nyugszik. (3) A Magyar Köztársaság címerérÃµl, zászlajáról és azok használatáról szóló törvény elfogadásához az országgyÃ»lési képviselÃµk kétharmadának szavazata szükséges. XV. fejezet Záró rendelkezések 77. § (1) Az Alkotmány a Magyar Köztársaság alaptörvénye. (2) Az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok mindenkire egyaránt kötelezÃµek. (3) 78. § (1) A Magyar Köztársaság Alkotmánya kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Kormány gondoskodik. (2) A Kormány köteles az Alkotmány végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az OrszággyÃ»lés elé terjeszteni. 79. §